

Indhold

1	INDLEDNING	1
1.1	PROBLEMFORMULERING OG UNDERSØGELSESSPØRGSMÅL	1
1.2	DISPOSITION	2
2	TEORI	3
2.1	BOURDIEU	4
2.2	ARBEJDSLØSHED	5
2.3	MOBILITET	13
2.4	OPSAMLING	14
3	METODE	15
4	ANALYSE	16
5	DISKUSSION	17
6	KONKLUSION	18
7	BIBLIOGRAFI	19
	HOVEDBIBLIOGRAFI	19
	ONLINE KILDER	20

1 INDLEDNING

1.1 PROBLEMFORMULERING OG UNDERSØGELSESPØRGSMÅL

Vores problemformulering er:

Hvordan hænger arbejdsløshed sammen med sociale mobilitetsmønstre, og kan vi derigennem se tendenser til differentiering af grupper af arbejdsløse ud fra dette mønster?

Dette overordnede spørgsmål besvarer vi med følgende underspørgsmål:

1. Hvilken betydning har (forskellige definitioner af) arbejdsløshed for beskæftigelsesmobiliteten på arbejdsmarkedet?
2. Kan man se sandsynlige strategier afspejlet i mobilitetsmønstrene, som arbejdsløse benytter sig af for at komme tilbage i beskæftigelse?
3. Finder vi gennem disse mobilitetsmønstre relativt afgrænsede grupper, der har en række vilkår tilfælles?

1.2 DISPOSITION

1.	Indledning	
2.	Teori	1 s.
2.1	- Bourdieu	5 s.
2.2	- Arbejdsløshed	10 s.
2.3	- Mobilitet	7 s.
2.4	- Opsamling	2 s.
3.	Metode	
3.1	- Arbejdsløshed	
3.2	- Netværksanalyse	
3.3	- Disco	
3.4	- Opsamling	
4.	Analyse	
4.1	- Hovedkonklusion	
4.2	- Nøgletal - baggrundsoplysninger	
4.3	- Nøgletal og cases - arbejdsløse	
4.4	- Intern mobilitet	
4.5	- Løn	
4.6	- Opdeling i grupper	
5.	Diskussion	
6.	Konklusion	

2 TEORI

2.	Teori	1 s.
2.1	Bourdieu	½ s.
	- På kanten af arbejdsmarkedet	2 s.
	- Strukturel konstruktivisme	2 s.
	- Opsummering	½ s.
2.2	Arbejdsløshed	½ s.
	- Arbejdsløshed som problemstilling	3 s.
	- Økonomiske forståelser af arbejdsløshedsproblemet	3 s.
	- Sociologiske forståelser af arbejdsløshedsproblemet	3 s.
	- Opsummering	½ s.
2.3	Mobilitet	½ s.
	- Mobilitet som problemstilling	2 s.
	- Beskæftigelsesmobilitet	2 s.
	- Arbejdsmarkedssegmenter	2 s.
	- Opsummering	½ s.
2.4	Opsamling	1 s.
	- Hypoteser og operationalisering	1 s.
	I alt	24 s.

2.1 BOURDIEU

2.1.1 PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET

2.1.2 STRUKTUREL KONSTRUKTIVISME

2.1.3 OPSUMMERING

2.2 ARBEJDSLØSHED

Dette teoretiske afsnit om arbejdsløshed indleder med at beskrive arbejdsløshed som problemstilling. Efterfølgende beskrives økonomiske forståelser af arbejdsløshedsproblemet. Bagefter følger en beskrivelse af sociologiske forståelser af arbejdsløshedsproblemet. Til sidst foreligger en opsummering.

2.2.1 ARBEJDSLØSHED SOM PROBLEMSTILLING

C. Wright Mills konstaterer: “No problem can be adequately formulated unless the values involved and the apparent threat to them are stated.” (Mills 1959, s. 129). Derfor vil vi indlede dette teoretiske afsnit om arbejdsløshed med kort at kontekstualisere arbejdsløshed som et socialt problem med fokus på hvilke værdier, som er involverede og truslerne herimod. (2.2.1.1) Først vil vi beskrive en kort historik af arbejdsløshed som et socialt problem. (2.2.1.2) Derefter vil vi beskrive dagens syn på arbejdsløshed herunder beskrive de dominerende diskurser forbundet med arbejde og arbejdsløshed.

2.2.1.1 Kort historik over arbejdsløshed i et dansk perspektiv

Arbejdsløshed anskues i dag som et socialt problem. Som begreb kom arbejdsløshed dog først til verden i løbet af det 19. århundrede. I dette århundrede blev arbejdsløshed ligeledes også et adskilt fænomen fra fattigdom (**Halvorsen 1999, s. 3**). I Danmark blev det op igennem 1800-tallet og omkring århundredeskiftet en dominerende tanke at anskue arbejdsløshed som et socialt anliggende, som delvist var forårsaget af forhold arbejderne ikke havde kontrol over. Dette bliver slået fast i 1907 med den første danske arbejdsløshedsforsikringslov¹, som blev vedtaget med et bredt flertal i Landstinget og Folketinget. Baggrunden herfor var en kommission, som anbefalede, at samfundet måtte træde ind over for arbejdsløshed, fordi kommissionen kunne konstatere, at arbejdsløshed var et socialt onde, som ramte arbejderne uden, at de var skyld heri (Pedersen 2007, s. 69). Med indførelsen af arbejdsløshedsforsikringen får den danske velfærdsstat som rolle at administrere arbejdsløshed som et socialt problem. Det var dog først i 1970, at staten overtog den marginale risiko og arbejdsløshedsforsikringen gik fra at være en privat forsikringsordning til at være en statsfinansieret velfærdsordning (ibid., s. 83). Fra 1907 til 1970 blev de arbejdsløses vilkår løbende styrket, men beskæftigelseskrisen fra 1970'erne og frem til midten af 1990'erne medfører en mere aktiv arbejdsmarkedspolitik end tidligere, der blandt andet indebærer løbende besparelser. Eksempelvis indføres efterlønnsordningen i 1977 under Anker Jørgensens socialdemokratiske regering (ibid., s. 86), dagpengesatsen fastfryses fra 1982 til 1986 under Poul Schlüters firkloverregering (ibid., s. 88), vægten på ret, pligt og individuel behovsorientering øges i 1993 under Poul Nyrup Rasmussens

---

¹ Hermed blev arbejdsløhedskasserne, staten og kommunerne de centrale aktører i danske arbejdsløshedsforsikringssystem. Dette kendetegner den såkaldte Gent-model, hvor staten anerkender og yder tilskud til arbejdsløhedskasser organiseret af forsikringstagere (i praksis fagbevægelsen), og at det for det enkelte individ er frivilligt om denne vil forsikre sig mod arbejdsløshed (Jensen 2007).

socialdemokratisk ledede regering (Pedersen 2007, s. 92), muligheden for tværfaglige a-kasser oprettes for at øge konkurrencen under Anders Fogh Rasmussens VKO-regering (ibid., s. 97) og senest dagpengereformen fra 2010, hvor dagpengeperioden blev halveret fra 4 til 2 år og genoptjeningspligten fordobles fra 26 til 52 uger (Retsinformation.dk 2012).

Ifølge Keane og Owens er udviklingen af velfærdsstaten i Danmark og andre lande bygget på et normativt grundsyn om at alle som udgangspunkt skal forsørge sig selv gennem et arbejde (**Keane og Owens 1986, s. 18**). Lønarbejdet bidrager til at sikre social integration blandt velfærdsstatens medlemmer. Og velfærdsstatens aktive arbejdsmarkedspolitik er med til at opretholde en vis levestandard for dem, som ikke har et arbejde samtidig med at benytte en "gulerod" til at få folk i arbejde gennem økonomiske incitamenter (**Halvorsen 1999, s. 7**).

2.2.1.2 Dagens syn på arbejdsløshed i et dansk perspektiv

Arbejdsløshed regnes ifølge Halvorsen for en af nutidens største udfordringer for velfærdsstaten både nationalt og internationalt (**ibid., s. 8**). Som socialt problem indgår arbejdsløshed i diskurser i forbindelse med arbejdets betydning og i den forbindelse også betydning af *fravær* af arbejde. De diskurser, som er knyttet til arbejdsløshedsfænomenet er både med til at påvirke, hvordan arbejdsløse klassificeres, og hvordan arbejdsløse forstår dem selv og deres situation (**ibid., s. 12**).

Halvorsen skelner mellem tre forskellige diskurser om lønarbejde (ibid., s. 13). Den første diskurs knytter sig til retten til arbejde, hvor lønarbejdet både er lig med selvrealisering og er en forudsætning for, at man kan fungere som en god samfundsborger². Den anden diskurs knytter sig til arbejdspligt, hvor lønarbejde er lig med den grundlæggende værdiskabende aktivitet i samfundet³. Den tredje diskurs knytter sig ligeledes til arbejdspligt, hvor lønarbejdet er lig med et nødvendigt onde, som er nødvendigt for at få samfundet til at fungere og et onde, fordi det enkelte individ er tvunget til at arbejde⁴. Halvorsen skelner mellem tre ækvivalente arbejdsløshedsdiskurser (ibid., s. 13). *Elendighedsdiskursen* handler om, at arbejdsløshed er lig med social død. Utallige historier i medierne knytter sig til denne diskurs med overskrifter som for eksempel: "Knæk. Arbejdsløshed rammer hele familien" (Politiken, 19.04.2013), "Arbejdsløse rammes af stress" (Politiken, 18.07.2010), "Ekspert: Unge arbejdsløse risikerer at mange år frem" (Berlingske Tidende, 26.11.2010) og "Arbejdsløse frygter aldrig at finde job igen"

---

²Lars Svendsen skelner inden for den europæiske idéhistorie mellem to grundlæggende forskellige arbejdsopfattelser. Indtil reformationen blev arbejdet anset som en *meningsløs forbandelse*, og efter reformationen blev arbejdet anset som et *meningsfyldt kald* (Svendsen 2010, s. 13). I det moderne samfund beskriver Bauman, at arbejdet bliver æstetisk, fordi den enkelte eksempelvis skal kunne identificere sig med sit arbejde eller at ens arbejde skal være autentisk (**Bauman 2006, ?**).

³Efter anden verdenskrig gik velfærdsstaterne ind i en ny historisk fase, hvor regeringerne forsøgte at skaffe fuldtidsjobs til alle voksne igennem en politik som havde til formål for det første at stimulere privat og offentlig vækst (Keane og Owens 1986, s. 17).

⁴Den dominerende opfattelse af arbejdet som et *meningsløs forbandelse* (Svendsen 2010, s. 13) kan stadigvæk siges at være gældende i dag (**henvisning**).

(Politiken, 01.01.2011). *Beskæftigelsesdiskursen* handler om, at arbejdsløshed er lige med sløseri med ressourcer. Dette fylder også en del i finansnyhederne, som eksempelvis “Arbejdsløse koster kassen” (Ekstra Bladet, 14.11.2008), “Ledighed sender folk i sygesengen” (Jyllands-Posten, 18.03.2013) og “Høj ledighed truer EUs økonomi” (Berlingske, 03.07.2014). *Moraldiskursen* handler om, at arbejdsløshed skyldes dovenskab og manglende arbejdsmotivation. Denne diskurs har fyldt meget i mediedebatten med overskrifter som “Joachim B. til arbejdsløs: Du er for slap” (Politiken.dk, 19.04.2012), “Dovne Robert på kontanthjælp i 11 år: Hellere kontanthjælp end et lortejob” (Ekstra Bladet, 11.09.2012) og “Vi arbejdsløse bliver opfattet som dumme, dovne og dårlige mødre” (Politiken, 06.11.2014). Alle tre diskurser er fælles om, at arbejdsløshed anskues som et onde. Den danske realpolitik er domineret af de to sidstnævnte diskurser ved, at arbejdsløse mødes med de “økonomiske realiteter” eller “nødvendighedens politik” (**henvisning**) med den førømtalte dagpengereform fra 2010 samtidig med, at denne reform og kommende reformer bakkes op af udsagn som “Det skal kunne betale sig at arbejde” (Venstre, 2015).

De forskellige videnskabsdiscipliner knytter sig ligeledes til disse diskurser, hvilket vi vil komme ind på i afsnittene om økonomiske og sociologiske forståelser af arbejdsløshed. Overordnet kan man dog sige, at de økonomiske og sociologiske discipliner beskæftiger sig med forskellige forskningsområder (**Halvorsen 1999, s. 10-11**). Inden for den økonomiske disciplin knytter arbejdsløshedsproblemet sig på makroplan på de gevinsterne ved fuld beskæftigelse kontra spild af ressourcer blandt i form af velfærdssydelser (**henvisning**), og på et mikroplan på mangel på økonomisk selvstændighed (**henvisning**). På begge planer beskæftiger økonomer sig med, hvordan arbejdsløse kommer i beskæftigelse (**henvisning**). Inden for den sociologiske disciplin knytter arbejdsløshedsproblemet sig på makroplan til det økonomiske og idémæssige fundament for velfærdsstatens ideologi (**henvisning**), og på mikroplan til mangel på selvrespekt (**henvisning**), anerkendelse (**henvisning**) og socialt kontakt (**henvisning**) samt en trussel mod individets socialisering (**henvisning**) (**ibid., s. 10-11**).

2.2.1.3 Opsummering

I dette afsnit har vi kontekstualiseret arbejdsløshed som problemstilling ved kort at skitsere arbejdsløshed i en historisk og en nutidig kontekst i et dansk perspektiv. Historisk er danske arbejdsløses forhold overordnet løbende blevet styrket i perioden fra den første lov om arbejdsløse i 1907 til 1970'erne. Siden har arbejdsløses forhold i højere grad været til debat og under pres. Ifølge Halvorsen dominerer diskurserne “arbejdsløshed som social død”, “arbejdsløshed som sløseri med ressourcer” og “arbejdsløshed som dovenskab” i større eller mindre grad synet på arbejdsløshed i hverdagen og den offentlige debat samt inden for politik og videnskabelig forskning. Efter at have kontekstualiseret arbejdsløshed som problemstilling, vil vi dykke ned i den videnskabelige forskning på arbejdsløshedsområdet. Inden vi går til den sociologiske disciplin, vil vi begynde med den økonomiske disciplin.

2.2.2 ØKONOMISKE FORSTÅELSER AF ARBEJDSLØSHEDSPROBLEMET

Den arbejdsmarkedsøkonomiske disciplin er orienteret mod at sikre en effektiv økonomi og et effektivt fungerende arbejdsmarked (Halvorsen 1999, s. 26). Fra 1970'erne og fremefter har økonomisk teori haft en betydelig gennemslagskraft i arbejdsløshedsforskning samtidig med at være det ideologiske grundlag for lovændringer på arbejdsløhedsområdet i Danmark (Andersen 2003, s. 19). Den danske velfærdsstat påvirker den økonomiske adfærd, hvilket også er tilfældet for arbejdsløses handlinger i forhold til at tage eller varetage et arbejde (Halvorsen 1999, s. 26). Dette teoretiske afsnit om økonomiske forståelser af arbejdsløshed indeholder (2.2.2.1) en kort introduktion til relevante økonomiske begreber i forhold til arbejdsmarkedet og arbejdsløshed. Efterfølgende beskrives centrale arbejdsløshedsteorier, hvilket er (2.2.2.2) arbejde-fritidsmodellen, (2.2.2.3) søgeteori, (2.2.2.4) principal-agent teori (moral hazard) og (2.2.2.5) hysteres. Til sidst følger en kritik af de økonomiske forståelser af arbejdsløshedsproblemet.

2.2.2.1 Arbejdsmarkedsøkonomi 101 (ibid., s. 24-26)

(1) **Incitamenter:** (Mankiw og Taylor 2011, s. 1-20)

(2) **Udbud, efterspørgsel og equilibrium:** På arbejdsmarkedet er arbejdskraft, jord og kapital de centrale produktionsfaktorer. I dette henseende er udbud og efterspørgsel af arbejdskraft helt centralt. Efterspørgslen på arbejdsmarkraft bygger på antagelserne om, at virksomheder er konkurrerende, og virksomheder er profit-maksimerende (ibid., s. 383). I den henseende er forholdet det input som anvendes til at lave et produkt og outputtet af det produkt... (ibid., s. 383-388)

Udbud (ibid., s. 388-390)

Equilibrium (ibid., s. 390-395)

Indkomst [403-410]Mankiw2011

(3) **Ideologisk grundlag:** Inden for den økonomiske disciplin ses lønarbejdet som et onde/en byrde, hvor det ligger i den menneskelige natur undvige at arbejde - med andre ord at være doven jævnfør Malthus og andre. Derfor den utilitaristiske tradition, hvor rationelle aktører handler nyttemaksimerende. Arbejdsløshed er et arbejdsmarkedsproblem og beskæftigelse er succeskriteriet (Halvorsen 1999, s. 26).

(4) **Definition af arbejdsløse:** Inden for og uden for arbejdsstyrken (Mankiw og Taylor 2011, s. 592-601)

(5) **The long run og the short run:** Typer af arbejdsløshed: friktionsledighed/skifteledighed, sæsonledighed, konjunkturledighed og strukturledighed (ibid., s. 707-725, 782-815)

(6) **Mikro- og makroøkonomi:** Makroøkonomisk teori beskæftiger sig med at studere årsagerne til arbejdsløshed. Mikroøkonomisk teori beskæftiger sig med individernes valg som årsag til ledighed med fokus på incitamenter og ydelser (Halvorsen 1999, s. 25).

2.2.2.2 Arbejde-fritidsmodellen (Halvorsen 1999, s. 27)

(1) Arbejde-fritidsmodellen antager at arbejdskarft bestemmes af individers afvejninger mellem arbejde og fritid under ulige lønsatser. Afvejningen er en funktion af to forhold - indtægt og fritid. Fritid skal forstås som et konsumgode, hvor prisen er implicit givet af lønnen. Denne model kan også indholde andre værdier end de rent økonomiske. Becker har udvidet denne model fra traditionel økonomisk teori til også at inddrage omsorg. Arbejdstilbuddet vil derfor under forudsætning at arktørerne vil maksimere deres totalnytte være bestemt af præferencer, indtægt som ompås på markedet og produktivitet (nyttens) af den aktivitet som sker uden for markedet. Nyttens af arbejdsløshed er således den øgede fritid. (ibid., s. 27) (Mankiw og Taylor 2011, s. 388-390)

2.2.2.3 Søgeteori (Halvorsen 1999, s. 27-29)

(1) **Introduktion:** I søgeteorien betragtes søgeprocessen som en bestræbelse på at maksimere egen nytte - det vil sige fordelene man opnår i form af bedre job på længere sigt må afvejes mod omkostninger i form af indkomsttab og omkostninger ved at indhente informationer om lediges jobs med videre mens søgningen foregår. Arbejdsløshed ses ikke som en udelukkende negativ ting, fordi jobsøgning kan ses som en investering med sigte om at få et bedre job. Men teorien implicerer, at jo bedre mulighed for alternativ forsøgelse, desto længere bliver søgeperioden. I teorien forudsættes en positiv sammenhæng mellem søgeintensitet og antal jobjobstilbud man modtager (ibid., s. 27-28)

(2) **Reservationsløn:** Om man rent faktisk accepterer arbejdstilbuddet er hængigt af den enkelte jobsøgere reservationsløn - det vil sige den laveste løn en arbejdsløs er villig til at acceptere for at tage et job. Denne påvirkes blandet andet af arbejdsløshedsforsikringens niveau, fordi alternativomkostninger ved jobsøgning er lavere end den ellers ville have været uden arbejdsløshedsforsikring. Arbejdsløshedsforsikring subsidierer jobsøgningen. Men reservationslønnen påvirkes også af arbejdsløshedsniveauet - jo højere arbejdsløshed, jo mindre er sandsynligheden for at få et jobtilbud og desto lavere vil reservationslønnen være. Engelske og amerikanske studier viser, at høj kompensationsgrad giver høj reservationsløn. Svensk studier viser, at dagpenge har en stærk effekt på reservationslønnen. Reservationslønnen antager også at falde jo nærmere man kommer slutningen af dagpengeperioden. Positiv varighedsafhængighed betyder at jo længere tid man er arbejdsløshed, jo mere vil reservationslønnen falde og sandsynligheden for at komme i arbejde øges over tid. Negativ varighedsafhængighed betyder jobtilbudene vil blive færre og sandsynligheden for at få et arbejde vil falde. (ibid., s. 28)

(3) **Kritik 1:** Problemet med jobsøgningsteori er at arbejdsløse næsten altid modtager et tilbud, så snart tilbudet er modtaget, hvilket betyder at variationer i varighedsperioden opstår primært ud fra variation i sandsynligheden for at modtage et jobtilbud (ibid., s. 28-29). **Kritik 2:** Et andet problem er ifølge Atkinson at lønarbejde foretrækkes frem for ledighed fordi man derved lever op til sociale forventninger og får selvrespekt - det vil sige ikke-økonomiske aspekter af arbejdsmotivation er af stor betydning for ar-

bejdsmarkedsadfærden. (Halvorsen 1999, s. 29). **Kritik 3:** Et tredje problem er, at det er urealistisk at fremstille varigheden af arbejdsløshed som en strategisk tilpasning med sigte på nyttemaksimering, hvor jobsøgning og afgørelse om accept af jobtilbud ses som et resultat af frivillig valg - øget søgeintensitet koster endvidere penge, da for lav ydelser kan bidrage til lav søgeaktivitet - for at søge jobs har man brug for et minimum af økonomiske resultater, så dagpengeydelserne kan således virke som en positiv effekt på søgeaktivitet - noget som giver en anden hypotese. (ibid., s. 29).

2.2.2.4 Principal-agent teori / Moral Hazard (ibid., s. 29-31)

(1) Denne teori er en forsikringsvariant af principal-agentteori kalder "moral hazard" og som henviser til den effekt forsikring har på menneskelig adfærd. Moralsk risiko opstår, når en forsikringstager (agent) uden bekostninger kan påvirke sandsynligheden for en hændelse uden at forsikringsselskabet (principalen) ved noget om det - det vil sige at informationen er assymetrisk mellem den forsikrede og forsikringsselskabet, fordi forsikringsselskabet ikke kan observere den forsikredes handlinger eller kende hans information, men bare kan observere resultatet af handlingerne. Den forsikrede kan således påvirke sandsynligheden for en hændelse. Tilstedeværelsen af en forsikringsordning bevirker en øgning i forventet tab som følge af forsikringstagers risikoadfærd. For arbejdsløse betyder det, at de frivillig kan sige et job op eller være seriøs om at søge nyt arbejde og afslå jobtilbud eller tilbud om oplæring samtidig med at denne information kan holdes skjult for arbejdsformidlingen. Risiko som med høj sandsynlighed indeholder en moralsk risikokomponent, bør derfor ikke have fuld kompensationsgrad. For at løse moralsk risiko problemet vil den forsikrede må bære en egenrisiko, hvilket vil sige kompensationsgraden må være lavere en 100 procent - alternativt at de udøves kontrol med hvorvidt der søges forsikring for opfyldens lovens krav. Dermed kan principalen (staten) påvirke agentens (den arbejdsløses) handlinger ved at udøve kontrol (jobformidlingen) eller gennem kompensationsgraden. Dagpengeordningen åbner op for moralsk risiko særlig i forhold til hvor længe an går ledig. Dette hænger sammen med at principalen ikke direkte har tiltag til agentens handlingsmotive og handlingsbetingelse. Således begrænset og assymetrisk information giver derfor rum for opportunistisk adfærd fra agentens side for eksempel ved at holde information tilbage (ibid., s. 29-30).

(2) Man kan begrænse den opportunistiske adfærd. For det første ved at gi ufuldstændig dækning af tab, det vil sige operere med en egenrisiko. For det andet kan man gennem etablering af kontrolordninger ved for eksempel at stille krav om at den ledige er reel arbejdssøgende og således villig til at tage arbejde eller deltage i arbejdsmarkedstiltag (ibid., s. 29-30).

(3) Svært at efterprøve empirisk (ibid., s. 33).

2.2.2.5 Hysteresis (Halvorsen 1999, s. 32-33)

(1) Hysteresis henviser til processer som gør det vanskeligt at reducere arbejdsløshed, når den først er kommet op på et højt niveau. Dette er primært en makroøkonomisk forklaring, men noget af forklaringer kan også knyttes til aktørerne på arbejdsmarkedet - både arbejdsmarkedskraftskøbere og arbejdskraftssælgere. Teorier om hysteresis er knyttet til permanente eftervirkninger på øget arbejdsløshed. Dette knytter sig blandt andet til, at langtidsledige risikerer at blive forbigået ved nyansættelser (ibid., s. 32-33).

2.2.2.6 Kritik af økonomiske forståelser af arbejdsløshed (ibid., s. 33-36)

(1) **Sociologernes kritik:** Granovetter, Hedstroem, Halvorsen

(2) **Økonomernes kritik:** Goul

(3) **Halvorsens nøgleord:** Incitament. Dagpengeordningens kompensationsgrad. Analyse af dagpengeordningen isoleret (vi tager alt med). Matching mellem arbejdssøgers kvalifikationer og jobkrav (meget relevant for os). Rationelle aktører forudsætte at man har god information (sjældent tilfældet). Sociologer. Discouraged worker effect. At modtage understøttelse er ikke money-for-nothing. (ibid., s. 33-36)

2.2.2.7 Opsummering

Effektivitet = effektiv tildeling af tilgængelige ressourcer - trade-off mellem lighed (demokrati) og effektivitet (marked) (ibid., s. 24-25). Inden for den økonomiske disciplin ses lønarbejdet som et onde/en byrde, hvor det ligger i den menneskelige natur undvige at arbejde - med andre ord at være doven jævnfør Malthus og andre. Derfor den utilitaristiske tradition, hvor rationelle aktører handler nyttemaksimerende. Arbejdsløshed er et arbejdsmarkedsproblem og beskæftigelse er succeskriteriet. Økonomien er et statistisk baseret styringsvidenskab som har forudsigelse som den primære målsætning. Dette bliver især tydeligt i den samfundsøkonomiske forskning om den negative virkning af sociale sikringsordninger over for den arbejdsløse, hvor ydelserne bliver holdt lave for at afskrække frivillig arbejdsløshed (ibid., s. 26).

2.2.3 SOCIOLOGISKE FORSTÅELSER AF ARBEJDSLØSHEDSPROBLEMET

Sociale omgiversers tilnærmelser - funktion og normativ deprivationsteori.

Institutionel teori.

Agent Teori.

Handlingsteori.

Teorier om afhængighed.

Marginalisering.

Kritik.

2.2.4 OPSUMMERING

Arbejdsløse fremtræder forskelligt og et ikke et problem

Marginalisering.

Incitament og arbejdsvilje.

Psykiske plager og selvværd.

Økonomiske vanskeligheder og det offentlige og private sikkerhedsnet.

2.3 MOBILITET

2.3.1 MOBILITET SOM PROBLEMSTILLING

Formål i sig selv.

Kobling med arbejdsløshed.

2.3.2 BESKÆFTIGELSESMOBILITET

Økonomiske teorier og studier.

Sociologiske teorier og studier.

2.3.3 ARBEJDSMARKEDSSEGMENTER

Formål.

Anvendelse.

2.3.4 OPSUMMERING

2.4 OPSAMLING

Hypoteser og operationalisering

2.4.1 OPSUMMERING

3 METODE

3.	Metode
3.1	Arbejdsløshed
3.2	Netværksanalyse
3.3	Disco
3.4	Opsamling

4 ANALYSE

4.	Analyse
4.1	Hovedkonklusion <ul style="list-style-type: none"> - Sammenligning af beskæftigede og arbejdsløse - To hovedkort over for hinanden
4.2	Nøgletal - baggrundsoplysninger <ul style="list-style-type: none"> - Populationer: alle, beskæftigede, arbejdsløse - Uddannelse, køn, alder osv. - Vist ovetid fx alder 1996-2009
4.3	Nøgletal og cases - arbejdsløse <ul style="list-style-type: none"> - Nøgletal: Længde, typer osv. - Cases: Forløb
4.4	Intern mobilitet
4.5	Løn
4.6	Opdeling i grupper <ul style="list-style-type: none"> - Ung (16-35), midtergrupper (36-49), gammel (50-69) - Typer af arbejdsløse: dagpenge, kontanthjælp mv. - Geografiske områder fx København - Fyringer på arbejdssted - arbejdsløshed gennem hele arbejdslivet - Prekære arbejdere - Længder af arbejdsløshed: 1 år, 2 år, mv.

5 DISKUSSION

---

6 KONKLUSION

---

7 BIBLIOGRAFI

HOVEDBIBLIOGRAFI

- [1] Jørgen Goul Andersen. „1. Arbejdsløshedens årsager og konsekvenser: Perspektiver og analysebehov“. I: *Marginalisering og velfærdspolitik, arbejdsløshed, jobchancer og trivsel*. Udg. af Jørgen Goul Andersen (red.) Kbh.: Frydenlund, 2003.
- [2] Zygmunt Bauman. *Flydende modernitet*. Kbh: Hans Reitzel, 2006.
- [3] Knut Halvorsen. *Arbejdsløshed som socialt problem*. Avhandling for dr.philos, Institutt for sociologi og samfunnsgeografi, SV-fakultetet, Universitetet i Oslo HiO-rapport 1999 nr 13. Høgskolen i Oslo, 1999.
- [4] Per H. Jensen. *Grundlæggelse af det danske arbejdsløshedsforsikringssystem i komparativ belysning*. I: *Arbejdsløshedsforsikringsloven 1907-2007, udvikling og perspektiver*. Udg. af Jesper Hartvig Pedersen og Aage Huulgaard red. Arbejdsdirektoratet, 2007, s. 33–64.
- [5] John Keane og John Owens. *After full employment*. London: Hutchinson, 1986.
- [6] N. Gregory Mankiw og Mark P. Taylor. *Economics*. South-Western Cengage Learning, 2011.
- [7] C. Wright Mills. *The Sociological Imagination*. New York: Grove Press, Inc., 1959.
- [8] Jesper Hartvig Pedersen. *Et rids af udvikling i det danske arbejdsløshedssystem fra 1907 til 2007 - belyst ved centrale lovinitiativer og beslutninger*. I: *Arbejdsløshedsforsikringsloven 1907-2007, udvikling og perspektiver*. Udg. af Jesper Hartvig Pedersen og Aage Huulgaard red. Arbejdsdirektoratet, 2007, s. 67–104.
- [10] Lars Svendsen. *Work*. Acumen Publishing, 2010. Kap. 1 - From curse to vocation: a brief history of the philosophy of work.

ONLINE KILDER

- [9] Retsinformation.dk. *Bekendtgørelse om beskæftigelseskrav for lønmodtagere og dagpengeperiode*. Udg. af Arbejdsmarkedsstyrelsen. 2012. URL: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=142517> (sidst set 23.04.2015).